

Commissioner of
Income Tax,
Delhi

v.
S. Teja Singh,
Dalmai Jain
Aviation Ltd.
(now Asia
Udyog Ltd.)

Venkatarama
Aiyar, J.

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ

ਏ.ਐਨ. ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਜੇ.

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ., ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ, ਪੰਜਾਬ, ਸ਼ਿਮਲਾ, ਅਤੇ
ਇੱਕ ਹੋਰ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1957 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਨੰਬਰ 20

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ (1952 ਦਾ XXXII)-ਸੈਕਸ਼ਨ 3- ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ-ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਬਣਦਾ ਹੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

1958
Nov, 5th

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਗਨਾ ਕਾਰਟਾ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨ, ਅਤਿਕਾ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮਾਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਰ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ, ਵਿਗਾੜਣ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਮਾਨ ਹੈ।

ਤੁਰਕ ਵਿ. ਰਾਜ (1) ਵਿਲਸਨ ਵਿ. ਇਰਵਿਨ (2), ਚੌ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਉਮਾ ਪਰਸ਼ਾਦ (3), ਨਲਿਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ ਵਿ. ਬੇਜੈ ਰੰਜਨ ਗਾਂਗੁਲੀ (4), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੈਬਸਟਰ ਵਿ. ਬੇਕਵੈਲ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਕੌਸਲ (5), ਵੱਖਰਾ.

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ (1952 ਦਾ ਐਕਟ 32) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬੀ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਨ.ਐਲ. ਸਲੂਜਾ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

(1) (1916) 123 Ark.341; 185 S.W. 472.

(2) (1911) 144 Ky. 311, 138 S.W. 373.

(3) A.I.R. 1935 All. 117.

(4) 1953 Cal. 53.

(5) (1916) 1Ch. 300; 85 L.J. Ch. N.S. 326.

ਆਰਡਰ

Bhandari, C.J.

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੰਗਲਾਤਕਾਰ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ., ਮੁੱਖ ਜੰਗਲਾਤ, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਸ. ਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਨ।

ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਦੀ ਘੱਟ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ 1,136-9-7 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੇਅਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 20 ਮਈ, 1957 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ ਕਿ 30 ਅਗਸਤ, 1957 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ. ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਰਤਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭੇਜੀ ਹੈ।

Gurbakhsh
Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

25 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਚਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਵਾਰਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ (ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ) ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਆਮ ਸਰਕਾਰੀ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Gurbakhsh Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਭਾਗ/ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾਣ।

ਸੰਨ 1215 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਕਿੰਗ ਜੌਹਨ ਨੇ ਮੈਗਨਾ ਕਾਰਟਾ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਚਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਇਨਸਾਫ਼ ਜਾਂ ਹੱਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ", ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਖੌਤੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਚੇਰੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਮਿਲ ਸਕੇ।, ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਗਣਨਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨ, ਅਤਿੱਕਾ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮਾਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰਾਉਣ, ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਾਂਗਾ। ਤੁਰਕ ਐਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (1) ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਂਡਰਿਊਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਲਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਦਿਨ ਐਂਡਰਿਊਜ਼ 'ਤੇ ਤੁਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤੁਰਕ ਨੇ ਵਾਲੇਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਐਂਡਰਿਊਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਤੁਰਕ ਅਤੇ ਵਾਲੇਨ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ-

Gurbakhsh Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

"ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਧਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
.....ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਬਾਂਹ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) (1916) 123 Ark. 341; 185 S.W. 472

Gurbakhsh Singh
V.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another

ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

Bhandari, C.J.

ਵਿਲਸਨ ਬਨਾਮ ਇਰਵਿਨ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਰਵਿਨ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਲਸਨ, ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਕੇਨਲ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਲਸਨ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅਹਾਤੇ ਅਤੇ ਇਰਵਿਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 20 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਵਾੜ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਰਵਿਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਵਾੜ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਨਲਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਲਸਨ ਨੂੰ ਵਾੜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਵਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਹੇਠ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਜੁਰਮ ਹੈ; ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਹੈ..... ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਾਛ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਲਸਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਵਾੜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਬਣਾਉ, ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। "

Gurbakhsh Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another

Bhandari, C.J.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਓਸਵਾਲਡ ਦੇ ਲਾਅ ਆਫ ਕੰਟੈਂਪਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਹਾਰ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਨਿਰਾਦਰ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਚਿੱਠੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਪੱਤਰ 'ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ' ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿ੍ਰਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈ ਕੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ, ਸਭ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਧੀਨਗੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ

Gurbakhsh Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ (Ch. h. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (1), ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਨਲਿਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਬੇਜੈ ਰੰਜਨ ਗਾਂਗੁਲੀ (2))। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਘੋਰ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਬੇਨਤੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। - ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਰਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) A.I.R. 1935 All. 117.

(2) A.I.R. 1953 Cal. 53.

ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੈਬਸਟਰ ਬਨਾਮ ਬੇਕਵੈਲ ਰੂਰਲ ਕੌਂਸਲ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ, ਇੱਕ ਕਾਟੇਜ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

Gurbakhsh
Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਦੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ, ਉਸਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿੱਟ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਝੋਪੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਫਿਰ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਾਂਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।"

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। . Lechmere Charlton ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (1). ਲਾਰਡ ਕੋਟਨਹੈਮ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

"ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਲਿਖਤ, ਪੱਤਰ ਜਾਂ

(1) (1916) 1 Ch. 300; 85 L.J. Ch. N.S. 326.

(2) 6 L.J. Rep. (N.S.) Ch. 185.

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। "

Gurbakhsh Singh
v.
S. Partap Singh,
I.F.S. Chief
Conservator of
Forests, Punjab,
Simla,
and another
Bhandari, C.J.

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਇਸ ਲਈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਵਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

Dulat, J. ਦੁਲਟ. ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।
ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਵ ਰਿਸ਼ੀ
(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)